Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Администрація улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма принимають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціѣ неопечатанѣ вольнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львовскои“.

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львовскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . — 20 к.
Поединоке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поединоке число 3 к.

Що чекає Европейцѣвъ?

Анґлійскій ученый Кароль Пірзонъ (Pearson) выдавъ недавно тому книжку пôдъ заголовкомъ: „Житє народне и характеръ“ (National Lif and Charakter), котра въ дуже короткôмъ часѣ дочекала ся вже кôлькохъ выдань въ оригиналѣ и многихъ перекладôвъ на чужѣ мовы. Пірзонъ єсть вже чоловѣкомъ старымъ. За молоду займавъ ся вôнъ дуже ревно розслѣдами суспôльного житя и его проявôвъ, писавъ до газетъ, але опôсля замовкъ и перенѣсъ ся бувъ до Америки, зъ вôдси до Азіѣ, де довшій часъ перебувавъ въ Япанѣ, Хинѣ и Индіяхъ, а вôдтакъ осѣвъ въ Австраліи, де кôльканацять лѣтъ бувъ міністромъ просвѣты. Наконець вернувъ вôнъ назадъ до Европы и тутъ почавъ знову зъ цѣлою ревностію слѣдити за вôдносинами суспôльными, а наслѣдкомъ тыхъ розслѣдôвъ єсть якъ разъ та книжка, котра теперь въ цѣлôй Европѣ зробила дуже велике враженє.

Авторъ розбирає питанє, надъ котрымъ роздумувало вже богато и другихъ ученыхъ, а именно: що стане ся зъ Европою, котра очевидно суне ся въ якусь незнану пропасть? що стане ся зъ нашою цивілізаціею, зъ котрои лишь не многѣ одиницѣ моральнѣ беруть здорову поживу, а масы знаходять въ нѣй отрую? Що стане ся зъ цѣлою кавказкою, бѣлою расою? Авторъ вôдповѣдає на то, що то все щезне, пропаде майже такъ безъ слѣду якъ щезли Пелазґи и Етруски, якъ щезла римска цивілізація, а Европа стане ся наслѣдствомъ жовтои и бронзовои расы.

По выгубленю первѣстныхъ жителѣвъ американьскихъ, Ацтекôвъ та червоношкôрыхъ Индіянъ, здавало ся, що вже нѣчого не стане на перешкодѣ необмеженому поступови бѣлои расы, тымчасомъ Пірзонъ наводить множество доказôвъ, що стане ся инакше. Вôнъ пригадує фактъ, на котрый за мало звертано увагу, що бѣла раса не може ширити ся у величезнôй горячôй полосѣ, а за то розвивають ся тамъ знаменито расы званѣ Европейцями „пôдрядными“. Вôнъ доказує, що бѣлолицыхъ въ вôдношеню до барвныхъ єсть нинѣ 10 разôвъ менше, а тѣ барвношкôрѣ присвоюють собѣ дуже скоро здобутки нашои цивілізаціѣ и умѣють зъ нихъ зовсѣмъ такъ само користати якъ и мы.

Пôсля Пірзона вже не конче далека хвиля, въ котрôй чотириста міліонôвъ Хинцѣвъ, пôдъ напоромъ перелюдненя высыпле ся на сампередъ на сусѣднѣ краѣ азійскѣ та на всхôднѣ островы а вôдтакъ зôткне ся зъ державами належачими до нашого свѣта. Питанє не въ тôмъ, чи войскова сила Европы зумѣє вдержати нападъ Хинцѣвъ, але въ тôмъ, якъ довго зможе єго вдержувати? А крôмъ Хинцѣвъ єсть ще 280 міліонôвъ индійскихъ мешканцѣвъ та якихъ 100 міліонôвъ чорнои расы, муринôвъ. Свѣтъ европейскій, взятый въ огонь зъ тôлько сторонъ, не буде мôгъ оперти ся тому нападови и буде мусѣвъ єму пôддати ся. Цивілізація, котрою мы такъ гордимо ся, мусить щезнути пôдъ тымъ напливомъ, такъ якъ щезла по упадку римскои державы пôдъ напливомъ варварства. Але симъ разомъ висить надъ нами страшнѣйша катастрофа, бо племена иншои крови выступають на арену европейску.

Читаючи таке предсказанє не оденъ потѣшає ся тою гадкою, що сила нашихъ средствъ оборонныхъ, нашихъ вынаходôвъ єсть такъ велика, що оденъ Европеєць зможе бороти ся зъ цѣлою ордою Азіятôвъ. Але Пірзонъ вôдбирає и ту надѣю. Вôнъ доказує, що все мусить вымерти, що народило ся. Суспôльности будуть посувати ся чимъ разъ скорше и дальше въ дусѣ наукъ державного соціялізму, а рôвночасно стане щезати самостôйность и крѣпкôсть одиниць. Люде перестануть розумно старати ся о кусень хлѣба. Настане загально-европейска держава, котра буде держати всѣ звязи въ своѣй куратели. Нова реорґанізація будучои суспôльности зверне ся головно противъ церкви и стане пôдкопувати єѣ науку, а наслѣдкомъ того перевороту настане зовсѣмъ иншій устрôй родины, иншѣ вôдносины єѣ членôвъ, инша критерія моральности и т. д. Характеры одиниць выхованыхъ въ такôй атмосферѣ не можуть мати въ собѣ нѣчого додатного; матеріяльне житє буде може и высше, але моральне упаде. Суспôльности стануть ся подôбными до громадъ малыхъ дѣтей, нездôбныхъ рушити ся безъ няньки-правительства, будуть умѣли робити лишь то, чого научать ся махінально якъ простѣ вояки. Всяка нова и нагла ситуація доведе таку суспôльнôсть до остовпѣня. Такои суспôльности не зможе правительство порушити до енерґічнои обороны вôдъ нападу сотокъ міліонôвъ дикихъ племенъ и маючои житє орды азійскои.

Оттакъ доказує Пірзонъ, але маймо надѣю, що ще такъ зле не буде, а бодай хвиля, о котрôй Пірзонъ говорить, ще дуже далека вôдъ насъ. Заки то настане, то и суспôльность европейска може поправити ся, довѣдавшись зъ книжки Пірзона, яка єѣ грозить небезпечнôсть. Впрочôмъ до того часу и Хинцѣ, нарôдъ и такъ

Санітарна комісія на селѣ.

Появила ся въ нашôмъ краю холера и немало налякала декотрыхъ людей, а мѣжь ними и мене. Комісіѣ санітарнѣ, розпорядженя властей, прерôжнѣ розправы о причинахъ холеры, грôзнѣ вѣсти, друкованѣ по часописяхъ, все те заставляло мене зовсѣмъ не маловажити собѣ бодай декотрыхъ радъ лѣкарскихъ и я справдѣ въ тôмъ часѣ ставъ дуже недовѣряти огôркамъ, водѣ, овочамъ и иншôй поживѣ, що має погану прикмету псовати жолудокъ.

Въ таку пору выслала мене управа зелѣзницѣ — бо я урядникъ зелѣзничій — въ село Залѣски, въ справѣ выкупу кусня пасовиска громадского пôдъ зелѣзницю. Поѣхавъ я тамъ одного дня въ серпни. Злѣзши зъ воза, пôшовъ селомъ до вôйта. Якійсь хлопчина, що зъ-за пазухи вынимавъ недозрѣлѣ сливки и ѣвъ ихъ зъ великимъ смакомъ, показавъ менѣ хату пана вôйта.

Хата була досыть простора; передъ самымъ порогомъ єѣ розлила ся широка гноѣвка, а въ нѣй велика безрога зъ кôлькома поросятами перевернувшись на бôкъ, грѣла ся до сонця, прижмуривши очи. Хатнѣ двері були отворенѣ и видко було, якъ куры зъ сѣней входили собѣ свобôдно до комнаты, а звôдтамъ вертали назадъ до сѣней.

— Дома панъ вôйтъ? — питаю передъ порогомъ. Нѣхто не вôдповѣдає. Ажь за хвилю зъ якогось угла въ сѣнехъ выходить чоловѣкъ уже старшій; сорочка у него на грудяхъ розôпнята и видко косматє тѣло, такъ само обгорѣле, якъ лице и руки.

— Слава Исусу! — витаюсь.

— Слава на вѣки. Що доброго скажете, панонько?

— Я вôдъ „колеѣ“, знаєте, въ справѣ того ґрунту, що мы єго вôдъ васъ хочемо купити.

— Ага! ну-ну, добре, мы ту вже щось урадили. Отъ зачекайте, небавомъ прийдуть до мене раднѣ, то ще маєте васъ дещо спытати ся. Я троха дрѣмавъ собѣ въ холодку; такъ муха тне, що нѣ суди Боже передъ нею сховати ся.

А въ хатѣ справдѣ гудѣло мовь у великôмъ улію; въ сѣнехъ и на дворѣ лѣтали цѣлѣ роѣ мухъ та назаводы лѣзли въ очи, сѣдали на нôсъ, на лице, такъ, що за хвилю допекли менѣ до живого.

Панъ вôйтъ жмуривъ нинѣ чогось очи. Зъ пôзнѣйшои розмовы довѣдавъ ся я, що вôнъ вчера бувъ на хрестинахъ.... Закимъ раднѣ прийшли, мы сидѣли собѣ коло шопы въ тѣни и балакали. Зъ шопы доходила якась немила воня и я не мôгъ спершу вгадати, що се.

— Що вы тамъ маєте въ шопѣ, що такъ чути?

— Та отъ, староство прислало бочку якогось квасу; такъ смердить, що менѣ цѣле обôйстє заповѣтрило. То, каже, на слабôсть має бути.

Тодѣ я здогадавъ ся, що то кислота карболева и вже теперь зовсѣмъ добре розпôзнававъ єѣ по запаху. А вôйтъ говоривъ дальше:

— Не знаю, чи то людямъ на выпадокъ давати пити, чи зливати ихъ — отъ не мала баба клопоту та ще зô слабостію.

Я замѣтивъ, що вôйтъ нѣколи не называвъ холеры по имени.

— А вы єѣ не боите ся? — питаю єго, а самъ дивлю ся на велику гноѣвку передъ порогомъ хаты, зъ котрои душна пара такъ и пôднимала ся въ гору, розносячи стаєнну воню довкола.

— А чого бояти ся? Кому Богъ судивъ вмерти, той умре чи на ту чи на яку иншу слабôсть.

— А порядки въ селѣ вже поробили?

— Якѣ порядки?

— А отъ чи гноѣвки позасыпували, керницѣ понаправляли?

— А чого гноѣвки засыпувати? Гною треба — то хлѣбъ. А керницѣ якѣ були такѣ є, нема що направляти.

Менѣ прийшла на думку та керниця, котру я йдучи бачивъ при дорозѣ. Оцимрованє сягало може чотири цалѣ понадъ землю, довкола неѣ було повно болота, а въ болотѣ повно сѣна; певно вôзъ зъ сѣномъ ту перевернувъ ся и богато сѣна застрягло въ болотѣ та гнило разомъ зъ торôшнымъ листємъ и всякою иншою нечистотою. Кôлька качокъ роскошувало ся въ тôмъ болотѣ.

Прийшли раднѣ. Довѣдались, за чимъ я

дуже культурный та спокôйный, наберуть ще бôльше розуму та не схотять робити Европейцямъ пакости, коби лишь Европейцѣ имъ не робили.

Переглядъ політичный.

Супротивъ вѣстей появившихъ ся въ часописяхъ, що въ сторонахъ навѣщеныхъ холерою въ Галичинѣ есть великій бракъ лѣкарѣвъ, констатуе вѣденьска Abendpost, що въ 69 громадахъ коло Делятина находить ся 9 лѣкарѣвъ, а зъ тыхъ пять высланыхъ на коштъ державы; крôмъ того установлена есть стація для нищень одежѣ и т. д. по умершихъ на холеру, а двохъ лѣкарѣвъ допильновуе десінфекціѣ подорожныхъ приходячихъ зъ Угорщины.

Пôсля дотепѣшнои диспозиціѣ приѣде Є. Вел. Цѣсарь дня 3 вересня до Ярослава, де въ дняхъ 3, 4 и 5 вересня вôдбудуть ся маневры корпусні. Дня 6 вересня приѣде Є. Вел. Цѣсарь до Кракôвця, де позôстане до 8 вересня а вôдтакъ поѣде черезъ Радимно, Перемышль и Стрый на Угорщину.

Завтра приѣзджае царь до Копенгаґи. Тымчасомъ приѣхало туды вже множество аґентôвъ тайнои поліціѣ зъ Петербурга. На слѣдуючій тыждень вôдбудуть ся на островѣ Гоенъ двôрскі ловы, въ котрыхъ возьме участь также и царь.

Въ Неаполи выбухнувъ великій страйкъ вôзниковъ. Вôзники хотѣли здержати рухъ омнібусôвъ и трамваѣвъ и зъ того прийшло до бійки межи жандармами а страйкуючими, въ котрôй покалѣчено 4 жандармôвъ и 5 вôзниковъ. По полудни вчера пôдпалили вôзники 5 ваґонôвъ трамваевыхъ и оденъ кіоскъ.

Новинки.

Львôвъ дня 24 серпня.

— **Перенесеня.** П. Намѣстникъ перенѣсъ секретаря повѣтового Осипа Яглярa зъ Ланцута до Ясла, а ветеринарѣвъ пов. Франца Васневского зъ Ярослава до Камѣнки и Стан. Квециньского зъ Камѣнки до Ярослава.

— **Е. Єксц. п. Намѣстникъ** выѣхавъ въ понедѣлокъ дня 21 с. м. до Перемышля, щобы звôдтамъ поѣхати до Ярослава и Кракôвця. Въ Перемышли въ бюрѣ тамошного Выдѣлу повѣтового застaвъ п. Намѣстникъ зôбраный цѣлый комітетъ ратунковый, що дае помôчь навѣщенымъ вôдъ повени въ пов. перемыскôмъ. Выслухавши бажань комітету, порадивъ п. Намѣстникъ комітетови, щобы на теперь зôбравъ чимскорше даты потрѣбнî до несеня помочи населеню, котра не мала бы здорового зерна на засѣвы въ осени, а дальшу акцію и збиране датъ щобы вôдложивъ на пôзнѣйше, бо то вымагае бôльшого приготовленя. Вôдтакъ тому що рѣки Сянъ и Вяръ позаливали декотрî низины такъ, що воды сами не можуть звôдтамъ уступити ся — а се шкôдливе и для рôльництва и для здоровля — Є. Е. п. Намѣстникъ удѣливъ повѣтови 2000 зр., щобы сейчасъ взяти ся до спусканя водъ у тыхъ низинахъ и платити людямъ за роботу, бо ихъ и такъ велике нещасте стрѣнуло. Въ повѣтѣ перемыскôмъ есть шѣсть громадъ, котрыхъ мешканцѣ не можуть приступити до своихъ пôль, бо войско стрѣляе острыми патронами. Длятого Є. Е. п. Намѣстникъ удавъ ся въ тôй справѣ до команданта корпусу перемыского, котрый сейчасъ зарядивъ, щобы стрѣлянє было завсѣгды о 9 год. скôнчене, такъ що о год. 10 будуть люде мати вже приступъ до своихъ пôль. Вправы вô стрѣлянемъ и такъ кôнчать ся сими днями. — На другій день т. е. у вôвторокъ выѣхавъ п. Намѣстникъ разомъ зô Старостою перемыскимъ п. Ґорецкимъ, заступникомъ Выдѣлу повѣтового дромъ В. Чайковскимъ и членомъ Выдѣлу кн. Ад. Любомирскимъ до Медики, а звôдси въ села: Гурка, Торки, Стубно, Стубенко, Складъ сольный и Варичь. Ту переѣхавъ п. Намѣстникъ поромомъ черезъ Сянъ и черезъ Сосницю, Сяте поѣхавъ до Радимна и Ярослава. Вчера въ середу бувъ п. Намѣстникъ у Кракôвци, а вечеромъ вернувъ до Львова.

— **Холера.** Дня 22 с. м. захорували на холеру: въ Делятинѣ 3 особы, въ Микуличинѣ и Добротовѣ по 2; въ Хлѣбичинѣ польнôмъ 1. Выздоровѣли двѣ особы въ пов. бжескôмъ, цо одной у Щепановѣ и въ Копалинахъ коло Ясеня. Въ Делятинѣ вмерли двѣ особы, въ Добротовѣ 1. Крôмъ того були пôдозрѣні выпадки недуги и смерти въ Надвôрнôй, Шепарôвцяхъ, Хомчинѣ и въ Краковѣ.

— **Причинки до повеней.** Бурѣ зъ громами а декуды й градами навѣстили зъ 17 на 18 серпня майже цѣлу Галичину якъ видко зъ дописей, помѣщеныхъ въ рôзныхъ часописяхъ. Въ доповненю поданыхъ нами вчера вѣстей про сю катастрофу подаемо ще й отсі: Въ Поморянщинѣ наробила згадана буря дуже великои шкоды, особливо страшно опустошене передмѣсте Поморянъ Нестюки, де буря поперевертала недавно поставлені будынки, выломила и знищила садовину, зъ котрои мало що лишилось, а снопы поровкидала такъ, що тяжко ихъ было позбирати. — Въ Долинщинѣ лютила ся страшна буря въ ночи зъ 17 на 18 серпня. Въ селѣ Тростяници ударивъ грôмъ въ хату бувшого вôйта Гнага Гошовского, запаливъ еѣ и знищивъ цѣлковито. Рôвночасно ударивъ грôмъ въ другôмъ кôнци села въ дôмъ Стефана Смоляка и спаливъ въ тôмъ самôмъ часѣ копицю сѣна на поли. Гошовскій выратувавъ ся, утѣкши вôкномъ разомъ зъ родиною, а Смоляка зъ жѣнкою убивъ грôмъ въ снѣ. Лише дочка Смоляка, що спала зъ матерію на тôй самôй постели лишила ся жива. Дôмъ Смоляка выратувано, Гошовского згорѣвъ, а то длятого, що самъ Гошовскій не дававъ людямъ гасити, уткнувъ въ землю на 4 углахъ хаты 4 тычки и рôвнодушно приглядавъ ся пожарови. Шкода не була обезпечена. — Въ Маґеровѣ упавъ дня 17 серпня градъ невиданои величины и знищивъ до нащадку збôже въ однôй части Маґерова и въ селѣ Бѣлôй. Громы били оденъ по другôмъ, такъ що здавалось все пôйде зъ дымомъ, однако обôйшло ся, на щасте, на тôмъ, що згорѣло 11 полукôпковъ въ рôзныхъ мѣсцяхъ. Буря наробила великои шкоды въ садахъ и лѣсахъ, де богато дерева выломила зъ коренемъ. — Въ Щирци завалила буря двѣ стодолы и розвесла стрѣхи свѣтами а зъ полукôпковъ не лишило ся такожь нѣчого, бо буря позаносила збôже не знати куды. Въ Парипсахъ коло Щирця упала брила леду, що лежала три днѣ, а була величины однолѣтнои дитины; наоколо тои брилы запала ся земля на 8 цалѣвъ въ промѣрѣ 5 лôктѣвъ. Впрочôмъ пôдчасъ сеи катастрофы доходили поодинокî брилы леду невычайнои величины. Мѣсцями мали они 5 центім. довжины, иншî брылы мали видъ звѣзды, а на всѣхъ були шпильки; однî були въ серединѣ порожнî, иншî мали по розкушею солоный смакъ. — Околицю Немирова навѣстила дня 17 серпня воздушна труба и наробила величезнои шкоды особливо въ высше наведенôмъ селѣ Щирци. — Бôльша часть збôжа щезла зъ полукôпковъ, будынки порозвалюванî, дерева повыриванî зъ коренемъ, навѣть церковь и школа ушкодженî. Страты не дадуть ся нѣякъ обчислити. Самъ священикъ мае шкоды на 600 зр.

— **Въ Бродахъ** буде отворена дня 1. вересня с. р. женьска школа выдѣлова зъ курсомъ теоретичнымъ и для дорослои молодежи и курсомъ практичнымъ кравецтва и бѣлого шитя. Вписы до школы выдѣловои и злученои зъ нею 4 клясовои школы женьскои, а также на згаданî курсы, будуть вôдбувати ся дня 30 и 31 с. м. и 1 вересня с. р.

— **У воспиталищи женьскомъ при монастирѣ инокинь Василіянокъ въ Яворовѣ** зачинають ся зъѣздъ и вписы воспитаниць вôдъ 1 го вересня до 15 го, котрого то дня зачинае ся правильно наука. О силы учительскî

приѣхавъ и мы полагодили справу зъ ґрунтомъ. Вôдтакъ стали радити о холерѣ. Старосто казало се и те зробити! буде карати! треба слухати, треба радити!

Вôйтъ повѣдомивъ радныхъ, що въ шопѣ мае вже *яптику*, бочку квасу для хорыхъ на выпадокъ. Оденъ радный подавъ проектъ, пôти подивити ся на ту яптику, и мы всѣ пôшли до шопы.

— Овъ, якъ же смердить погано, якъ доготь не доготь, мара знае що! — замѣтивъ той радный.

— Та во! тôлько менѣ обôйсте заповѣтрили — нарѣкавъ вôйтъ.

— Якъ жежь его уживати, того лѣкарства?

— А намъ по що се знати? — вôдповѣвъ другій радный. — Панъ Бôгъ ласкавъ, вôдверне слабôсть на лѣсы на горы, а мы то потôмъ вылемо де, та най хробы въ земли потруютъ ся.

— Ба, але старосто.... — перебивавъ вôйтъ — казало шпиталь заложити, выбрати прислугу до шпиталю и ще тамъ щось.

Раднî вышли зъ *яптики* и сѣли пôдъ шопою. Всѣ задумали ся; оденъ зъ нихъ усмѣхавъ ся.

— Знаете що? — зачавъ вôнъ — адже Дуткова хата на выгонѣ пуста?

— А! таже пуста — потвердили всѣ раднî.

— То мы зъ неи шпиталь зробимо — казавъ той дальше.

— А якъ Дутко не схоче?

— Чому бы не схотѣвъ? И такъ ему пусткою стоить.

Але треба було спытати конче самого Дутка. Вôйтъ ставъ и на цѣле горло крикнувъ: „Ивасю! Ивасю — на! А ходи но сюда!“

Прибѣгъ може десятилѣтный хлопецъ зъ огорода. Єму поручено прикликати Дутка. Закимъ той прийшовъ, замѣтивъ котрыйсь зъ радныхъ, що Дуткова хата, призначена на шпиталь, страшно вогка и валить ся и вода до неи затѣкае....

— Е-во! — рѣшивъ вôйтъ — то тôлько такъ, абы рахувало ся, що е шпиталь. Въ староствѣ казали: „мусить бути и вже!“

Прийшовъ Дутко, згодили хату на шпиталь за незвычайно низьку цѣну.

— Теперь бы намъ дохтора выбрати — вôдразу обôзвало ся двохъ.

Они мали на думцѣ чоловѣка, що въ потребѣ пильнувавъ бы хорыхъ, та бувъ до помочи.

— Гмъ, *яптика* вже е, шпиталь е, а дохтора нема — промовивъ вôйтъ. — Щожь вы на то, куме Сенько?

— Ну, тай хорыхъ нема ще — вôдповѣвъ кумъ Сенько.

— Ба, але старосто.... — говоривъ вôйтъ свое. — Дохторъ мусить бути завчасу.

Кумъ Сенько, якъ я замѣтивъ, вызначувавъ ся помѣжь своими товаришами найбôльшого выгадливостю и справдѣ заслуживъ собѣ на имя радного, бо рѣшавъ всякі пытаня и на все находивъ раду. И теперь вôнъ недовго думавъ, лишь усмѣхнувшись подавъ раду, щобы на дохтора взяти „дурноватого Антошка“. Вже като слово „дурноватый“ зацѣкавило мене и я зъ подивомъ дививъ ся на свѣтлу раду громадску, коли она засмѣяла ся на цѣле горло и зовсѣмъ пристала на думку кума Сенька.

— Справдѣ, дурноватый Антошко буде найлѣпшій дохторъ до шпиталю! — загули всѣ. — Якій шпиталь, такій дохторъ!

Я зрозумѣвъ ихъ смѣхъ ажь тодѣ, коли менѣ кумъ Сенько розповѣвъ дещо про того Антошка, а вôйтôвъ Ивась на приказъ батька привѣвъ будучого дохтора зъ коршмы, де вôнъ звычайно пробувавъ. Цѣлôй радѣ незвычайно подобало ся то, що выгадали для Антошка имя „дохторъ“. Бувъ то, сказати-бъ, громадскій волоцюга, за здоровый, щобы мавъ надѣю жити зъ милостинѣ, а за лѣнивый, щобы взяти ся поважно до роботы. Вôнъ бувъ якійсь часъ громадскимъ пастухомъ, вôдтакъ водоносомъ жидôвскимъ, зарôбникомъ и — посмѣховищемъ для цѣлои громады, особливо коли запивъ ся. И такому то чоловѣкови припала теперь честь були „дохторомъ“. Въ однôй сорочцѣ и штанахъ, безъ шапки, ставъ вôнъ передъ нами и справдѣ дурновато усмѣхавъ ся.

— Ну, Антошко, мы обôбрали тебе за нашого дохтора — зачавъ кумъ Сенько.

Антошкови була то новина не абы яка и вôнъ недовѣрчиво спытавъ: За дохтора?

— А-я! або що? не хочешь бути?

— Нѣбы то, якъ то за дохтора вы мене обôбрали?

Кумъ Сенько вставъ и не промовивши нѣ слова, завѣвъ Антошка до „яптики,“ казавъ ему понюхати квасъ карболевый и пояснивъ, що то хорымъ мае давати пити. Якъ зъ мовы его видко було, вôнъ не вѣривъ въ то, що справдѣ такъ треба уживати сего „лѣку“, але заразомъ не дуже вѣривъ и менѣ, коли я сказавъ, що то треба всяку нечистоту зливати тымъ квасомъ.

Антошко понюхавъ квасъ и сплюнувъ. Хочь дурноватымъ его звали, але вôнъ знавъ

постаравъ ся зарядъ заведеня, такъ само и о всякѝ выгоды и шкôльнѝ приборы. Мѣсячна плата 16 зр., а если котра учить ся музики, то 20 зр. Сподѣваємо ся, що се єдине воспиталище того рода не буде залишене, але якъ усе въ тыхъ лѣтахъ тѣшити ся буде бôльшимъ числомъ воспиталищь. — Зъ Яворôвского монастиря.

— **Убійство.** Зъ Кутôвъ пишуть: Минувшого тыждня выбравъ ся одинъ богатый Вôрменинъ зъ Кутôвъ, Криштофъ Якубовичь, на свои полонины въ горы за Путилôвъ (на Буковинѣ), щобы оглянути свою худобу. Въ пятницю продавъ волы за 500 зр. и вôдступивши жидови свого слугу, щобы помôгъ ему спровадити волы зъ гôръ, лишивъ ся самъ черезъ нôчь (зъ пятницѣ на суботу) зъ однымъ наймленымъ чоловѣкомъ зъ сусѣдства въ своѣй колибѣ. На другій день (въ суботу) рано найдено его тамъ убитого. Хто сповнивъ се убійство, поки що не знати. Нема однакъ сумнѣву, що причиною убійства бувъ рабунокъ значнѣйшихъ грошей.

— **Про два выпадки намѣреного самоубійства** на шляху зелѣзницѣ межи Львовомъ а Тернополемъ доносять до N. fr. Presse Дня 21 с. м. хотѣла якась жидôвка выскочити межи стаціями Красне а Золочѣвъ пôдчасъ ѣзды поспѣшнымъ поѣздомъ черезъ вôкно и вже була до половины черезъ вôкно высунула ся, коли ѣдучѝ зъ нею люде доглянули то и выратували еѣ. Она по тôмъ ще довго не могла успокоити ся. Показало ся, що то була якась божевôльна, котру своякы возили до чудотворного рабіна въ Олеську але на дармо, бо й рабінъ не мôгъ нѣякого чуда показати. Кôлька стацій передъ Тернополемъ хотѣвъ знову якійсь молодый може 20-лѣтный мужчина скочити зъ плятформы ваґона пôдъ колеса того самого поѣзду, але кондукторъ добачивъ то и здержавъ его. Коли поѣздъ доѣхавъ до Тернополя, не было вже того чоловѣка въ ваґонѣ и здаєсь, що вôнъ скориставъ зъ хвилѣ, коли нѣхто на него не зважавъ и таки поставивъ на своѣмъ.

— **Страйкъ робôтникôвъ будôвляныхъ у Львовѣ.** Недавно доносили мы, що робôтники будôвлянѝ порѣшили були на своихъ зборахъ розпочати страйкъ въ вересни. Отже оногды повѣдомили робôтники мулярскѝ, тесельскѝ и каменярскѝ свои корпорации майстрôвъ, що жадають пôдвысшеня денной платнѣ для мулярôвъ и теслѣвъ до 2 зр., а для каменярѣвъ до 2 зр. 50 кр., якъ также 10 годинного дня робочого. При всѣхъ будовахъ выповѣли они роботу зъ 14 дневымъ речинцемъ и, если пôдприємцѣ не увзглядня ть ихъ жадань по 3 вересня, наступить загальный стрейкъ. Участь въ стрейку возьмуть такожь мулярѣ въ провінціи, зарабляючѝ тутки, якъ зъ Тежайска, Радомысля, Канчуги и т. д. Головнымъ приводомъ до стрейку есть смлота, що дуже зменшила сего року заробокъ робôтникôвъ.

— **Вурцбахъ-Танненберґъ** славный лексикоґрафъ австрійскій померъ недавно у Вѣдни. Танненберґъ зобравъ въ 60 великихъ томахъ біоґрафію 25 150 людей, котрѝ вôдъ 1750 року вызначали ся въ якій небудь спосôбъ въ краяхъ коронныхъ Австріи. Вôнъ служивъ офіциромъ въ Краковѣ, одержавъ 1843 року степень доктора на университетѣ львôвскôмъ и бувъ якійсь часъ бібліотекаремъ. Писавъ также поезіи пôдъ псевдонімомъ „В. Константъ" и выдавъ збôрку пословиць польскихъ и рускихъ.

— **Выбухъ вулькану.** Въ японьской провінціи Фукушіна на пôвнôчь вôдъ Токіо лежить вулькань Бандеванъ, котрый по 1000 лѣтной бездѣльности въ р. 1888 знову зачавъ выкидати ляву и камѣнє, засыпуючи ними села и мѣсточка довкола. Рѣчка, що выплывала зъ его пôднôжа, здержана валомъ лявы и камѣня, утворила тогды озеро на милю довге. До тои самои ґрупы гôръ Азума, що й вулькань Бандеванъ, належить также верхъ, котрый дня 19 мая с. р. ставъ выкидати ляву. Въ нѣмъ замѣтили пять отворôвъ. Дня 6 червня с. р. отворила ся третя гора Изованъ, стала цѣла трясти ся и выкидати незмѣрну масу попелу и камѣня Два инжинеры японьскѝ находили ся тогды на тôй горѣ; ихъ, розумѣе ся, задушили ґазы вульканічнѝ у камѣнє порозбивало. На щастє околиця нового вулькану то пустыня, бо лише въ лѣтѣ зъѣзджають ся тамъ люде лѣчити ся въ горячихъ жерелахъ, що бють зъ тои горы. Тѝ частѝ выбухи навели ученыхъ на гадку, що пôдъ землею мусѣли стрѣтити ся потоки воды зъ огнищами вульканічными, зъ чого повстали ґазы, котрѝ розрывають поверхню землѣ. Лише въ той спосôбъ можна собѣ пытолкувати наглѝ выбухи вульканôвъ, котрѝ тысячь лѣтъ стояли спокôйно.

— **„Свята" родина.** У Вѣдни увязнено сими днями шевця, котрый у своимъ мешканю поставивъ престолъ и при нѣмъ самъ вôдправлявъ богослуженя. Родина шевця, его помôчники и двѣ комôрницѣ — то була немовь спôлка, котра все мала спôльне. Коли занедужала одна комôрниця, швець лѣчивъ еѣ методою Кнайпа и выдуривъ вôдъ неи 200 зр. По смерти еѣ написавъ листъ до родичѣвъ, въ котрôмъ писавъ по біблійному, называвъ себе святымъ чоловѣкомъ и жадавъ, щобы яко люде богатѝ дали ему свôй маєтокъ, а вôнъ буде старати ся о спасеня ихъ душѣ. Святого чоловѣка увязнила поліція и небавомъ свѣтъ дôзнає ся дещо бôльше про сей новый рôдъ обманьства.

— **Такъ здалось бы и у насъ неодному.** Одна зъ нѣмецкихъ ґазетъ помѣстила пôдъ заголовкомъ: „Просьба" таке оповѣщене: „Позаякъ зъ мене мôгъ бы ще може зъ часомъ бути порядный чоловѣкъ, то прошу всѣхъ шинкарѣвъ въ Кровахъ, щобы менѣ вôдъ теперь не давали на боргъ. Пôдписано: Петро Доппель прôзваный Бібіґавъ".

— **„Шахсей-махсей", або що хто любить.** Россійска ґазета „Восточ. Обозр." доносить, що магометяне въ Тифлисѣ обходили недавно кровавый обрядъ т. зв. „меґаррамъ". Правовѣрнѝ били ся въ честь турецкихъ святыхъ Гассана и Гассейна ланцухами по голôмъ тѣлѣ, рѣзали собѣ головы ножами и спѣвали при тôмъ звѣстну кроваву молитву, що зачинаєсь словами: Шахсей! махсей! По довершенôмъ обрядѣ пôшли до лазнѣ и выкупали ся.

Господарство, промыслъ и торговля

— **Ц. к. Дирекція руху австр. зелѣзниць державныхъ у Львовѣ** подає до вѣдомости:

Дотеперь лишь для власныхъ цѣлей уживана стація Неполомицѣ зелѣзницѣ довозовои Пôдленже-Неполомицѣ буде отворена на дни 1. вересня 1893 также яко мѣсце для складу вугля камѣнного въ возахъ о повныхъ наборахъ.

Перевозове обчислятись буде пôсля мѣсцевои тарифы ц. к. австр. зелѣзниць державныхъ часть II. зшитка 2. уступъ А (нове выданє, важне вôдъ 15. сѣчня 1893).

Вôддаль кільометрична для стаціѣ Неполомицѣ маєсь поки що въ той спосôбъ вычисляти, що до вôддали для Пôдленжа выказаного въ начерку кільометричнôмъ, зачисляєсь 5 кільометрôвъ для простору Пôдленже-Неполомицѣ.

— **Станъ воздуха за минувшѝ добы** числячи вôдъ 12 год. въ полудне дня 23 серпня до 12 год. въ полудне дня 24 серпня: Середна теплота була + 23·0° Ц., найвысша + 28·6° Ц. вчера по полудни), найнизша + 17·0° Ц. въ ночи. Барометеръ опадає (765). Вѣтеръ буде полуднево-захôдный, середна теплота остане ся + 23·0° Ц., небо буде легко захмарене, погода.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 22 серпня: пшениця 8·25 до 8·50; жито 6·50 до 7·—; ячмѣнь 5·75 до 6·75; овесъ 6·50 до 7·—; рѣпакъ 13·— до 13·50; горохъ 7·25 до 10·—; вика 5·75 до 6·25; насѣнє льняне 11·75 до 12·—; бôбъ —·— до —·—, бобикъ 5.75 до 6·25; гречка —·— до —·—; конюшина червона 60·— до 70·—; бѣла 65·— до 85·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 24·— до 26·—; анижъ 33·— до 34·—; кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хмѣль 120·— до 150·—; спірітусъ готовый 16·— до —·—

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 24 серпня. Вчера повторили ся тутъ знову розрухи уличнѝ на Фаворітенъ и обкидано поліцію камѣнемъ, арештовано кôлькохъ людей, але грôзнѣйшихъ розрухôвъ не было.

Будапештъ 24 серпня. Сила холеры на Угорщинѣ не збôльшаєсь, але за то въ послѣдныхъ 24 годинахъ розширилась мѣсцево досыть значно, именно проявила ся холера въ многихъ мѣсцевостяхъ вздовжъ рѣки Тисы.

Римъ 24 серпня. Аґентія Стефаніого доносить, що пôсля урядового справозданя убито въ Еґе-Мортъ 7 Италіянцѣвъ а 34 покалѣчено.

Еґе-Мортъ 24 серпня. Жандармерія арештувала тутъ 7 людей, скомпромітованыхъ въ звѣстнôй бійцѣ межи Италіянцями а Французами.

собѣ цѣну и зовсѣмъ не думавъ сповняти за дармо дохторскѝ функціѣ.

— Я вже знаю — казавъ вôнъ — що то „холерникôвъ" я маю доглядати. Я чувъ у коршмѣ, що холера вôдъ насъ не далеко тай я не мыслю за дармо робити въ шпитали.

— Алежь, Антосю — вôдповѣвъ кумъ Сенько — мы тобѣ заплатимо тай того квасу дамо, можешь его пити до-схочу.

— То вы его пийте самѝ — образивъ ся Антошко — а менѣ якъ не буде фляшка горѣвки що дня, то я и дохторомъ не хочу бути. Я вже знаю, що то холера! Тому двайцять лѣтъ...

— Ну-ну — перебивъ его вôйтъ — вже мы тобѣ кривды не зробимо. Дамо тобѣ на мѣсяць два ринськѝ и що дня фляшку горѣвки, згода?

— Най и такъ буде, що зъ вами робити? — сказавъ Антошко такимъ тономъ, якъ бы вôнъ робивъ ласку цѣлôй громадѣ — и хто знає, чи справдѣ не були се ласка.

— А ты холеры не боишь ся? — спытавъ я Антошка.

— Я?! Або то холера не така сама слабôсть якъ кожда инша? Троха бôльше людей забирає; але людей и такъ за богато на свѣтѣ.

— Правду кажешь — потвердивъ панъ вôйтъ. — Теперь ты нашъ панъ дохторъ, возьми собѣ *яптику* зъ шопы до свого шпиталю, най менѣ ту не смердить! А то менѣ вже голова запаморочила ся вôдъ тои яптики. Десь люде выгадують таке смердяче! Тьфу! То вôдъ того самого лѣку можна слабôсть дôстати... А вы, панове раднѝ, накажѣть своимъ сусѣдкамъ, най сиръ та вогôрки похованоть, бо ще готова приѣхати комісія и все зôлле тымъ квасомъ.

— Тьфу! — сплюнувъ и кумъ Сенько — ще чого не бувало... А якъ же потôмъ сиръ та вогôрки зъ тымъ квасомъ ѣсти? Я не знаю, що тѝ паны выгадують, все абы християнинови на перекôръ.

— Або егомость не казали такъ само оногды въ церквѣ? — вôдозвавъ ся одинъ зъ радныхъ. — Каже: „Робѣть порядки, не ѣжте того а сього, не пийте воды" — такъ якъ бы то могло встеречи чоловѣка вôдъ смерти. Кому на вѣкъ, тому й на лѣкъ! — а якъ умирати, то умирати. Такъ Богъ давъ.

Я ставъ имъ поясняти, що небезпечнôсть велика, холера недалеко и порядки робити треба. Они менѣ не перечили, але я присягъ бы, що инакше думали.

Коли я вôдходивъ, они смѣяли ся зô свого дохтора и зô всѣхъ радъ противъ холеры. Ихъ выбôръ хаты на шпиталь и прислуги — то були немовь кпины не то зъ холеры, але зô всякои недуги на свѣтѣ и смерти. Я, що начитавъ ся тôлько вѣстей въ часописяхъ про холеру и уявлявъ собѣ еѣ грôзною марою, найстрашнѣйшого зъ усѣхъ, якѝ выдумала фантазія людска, думавъ застати и въ селѣ страхъ передъ нею, а тымчасомъ що побачивъ? Турецку рôвнодушнôсть въ такôмъ грôзнôмъ положеню; а если я й замѣтивъ якій страхъ, то страхъ передъ властями, а не передъ холерою. Сама холера — то отъ собѣ недуга, на котру выстане „яптика" зъ шопы, розвалена хата яко шпиталь и дурноватый Антошко яко дохторъ....

О. М-ей.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.

Бюро дневниковъ и оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львовѣ

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонаментъ на всѣ дневники

по цѣнахъ оригінальныхъ.

ГАЛИЦКІЙ 11

БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

почавши ôдъ 1 лютого 1890 поручає

4% АСИГНАТЫ КАСОВИ

зъ 30 дневымъ выповѣдженємъ

3½% АСИГНАТЫ КАСОВИ

зъ 8 дневымъ выповѣдженємъ, всѣже знаходячû ся въ обѣзѣ

4½% АСИГНАТЫ КАСОВИ

зъ 90 дневымъ выповѣдженємъ, будуть опроцентованû почавши вôдъ дня 1 мая 1890 по 4% зъ дневнымъ терминомъ выповѣдженя.

Львôвъ, дня 31 сѣчня 1890. **Дирекція.**

Маю честь повѣдомити всч. Духовеньство и церковнû комітеты, що я вôдкрывъ рѣзбярско-шницерскій варстатъ, въ котрôмъ выробляю всякû церковнû украшеня, иконостасы, олтарѣ, цимборіѣ, архи-ангели до нихъ а такожь памятники зъ каменя по найнизшихъ цѣнахъ. За всяку точнôсть ґарантую своимъ маєткомъ. Зъ глубокимъ поважанємъ **Лаврентій Рябый** въ Старискахъ, почта Шкло. 93

Инсераты

(„оповѣщеня приватнû") якъ для „Народнои Часописи" такъ такожь для „Ґазеты Львôвскои" принимає лишь „Бюро Дневниковъ" **Людвика Пльона**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсецева тыхъ ґазетъ.

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЄ

поручає

найновѣйше патентоване начинє кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емаліею.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ бôльшихъ торговляхъ желѣза.

Всѣ приборы

для аматорôвъ и фаховыхъ фотографôвъ

именно:

папѣръ альбуміновый, целюидиновый, течѣ, шкла, хемікалія найдешевше купити можна впростъ у заступниковъ фабрикъ найбôльшихъ

ГАМЕЛЬ и ФАЙҐЕЛЬ

Львôвъ, ул. Коперніка 21.

Бюро оголошень и дневниковъ

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всѣхъ дневниковъ

по цѣнахъ оригінальныхъ.

До

Народнои Часописи, Ґазеты Львôвскои и „Przegląd-у"

може лише се бюро анонсы приймати.

9

Поручає ся

торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.